ББК 84 (5 Уйг)
А 12

Сазəндə бовам Дөлəт Палта оғли хатирисигə беғишлаймəн.

Дөлəтов А.
Д 12 Тойнамə: (Нахша текстлири) - Алмута, "Үш Қиян",2003 -76 бəт.
ISBN 9965- 565-07-5

Һөрмəтлик китапхан!

Бу топламниң алаһидилиги шуниндин ибарəтки – уйғур əдəбияти тарихида биринчи қетим пəқəт бирла шаир кəлимигə мəнсүп нахша текстлири йəккə китапчə болуп нəширдин чиқмақта.

Д - 4702250201
00(05) - 01
ISBN 9965-565-07-5

ББК 84 (5 Уйг)

© А. Дөлəтов, 2003.

МУНДӘРИҖӘ

КИРИШМӘ 4
ТОЙНАМӘ 5
ВАПАДАРИМ 5
ҚАШ ТЕШИ 6
ВӘТӘН 6
АТА 7
АНИҖАН 8
КЕЛИН САЛИМИ 8
БАҺАР КӘЛДИ 9
БАРМЕКИН 9
КӨЙДҮМ ЯРИМ 10
КӨЗЛИРИҢНИ 10
АСТА УНТУП БАРИМӘН СЕНИ 11
ҚАЙТМАЙДУ ЯШЛИҚ 11
АҚ ТАҢЛИРИМ 12
ӘЙЛИМӘ 12
КИЗИЛ ЛАЛӘ, ГҮЛ ЛАЛӘ 13
ӘЛЛИК ЙЕШИМ 14
КИРИП ҚАПТУ АНАМ ЧҮШҮМГӘ 14
ЯШЛИҒИМ 14
ОЙНА ЯРИМ, ОЙНА 15
ЖҮРӘК НИДАСИ 15
СЕНИҢ ҚАРАШЛИРИҢ... 16
БУЛБУЛ НАВАСИ 17
УЙҒУР ҚИЗИ 17
АШИҒИМ - ДИЛДАРИМ 17
СОРАЙМӘН 18
СӨЙГҮ ДИЛНИ ЕГИЛИГӘНДӘ 18
ЯЛҒУЗ ҚАЛҒАНДА 19
СӨЙҮМӘН СЕНИ 20
ДУНИЯ 20
ДИЛБӘРИМ 21
СЕҒИНДИМ 21
МӘН СЕНИҢ ТОЮҢДА 22
ЯР ОТУҢ БАШҚА 22
ЛЕЙЛИ 23
МӘРДАНӘ ЖИГИТЛӘР 24
ЯРИМ МЕНИҢ ГҮЛХУМАР 24
КӨЗЛИРИМ ЙОЛУҢДА 25
КЕЛӘР БИР ЧАҒЛАР 26
ГҮЛХАНИМ АНА 26
СӨЙГУ ГҮЛИ 27
КӘЛГИН БУЛАҚ БЕШИҒА 27
ДӘРВИШЛӘР 28
АТА-АНА, ҚЕРИНДАШ... 28
ЯШЛИҚ ҚЕНИ, АРМАНЛАР ҚЕНИ 29
ДОСТЛАР НАХШИСИ 30
СӨЙГӘН ЯРИМ 30
ҚЕЙИН АНА 31

ШАҺИНӘ **31**
СЕНИҢ ИШҚИҢДА **32**
ГҮЛ ЧИМӘН **32**
КӨЗДИН УЧТИ **33**
МАҢА БАҚМАЙСӘН **33**
ШУ ШЕРИН ДӘМЛӘР **34**
АМРИҒИМ **34**
ЯРКИТИМ – ДАСТАНИМ **35**
БАШҚА ЧҮШТИ СӘВДАЛАР **35**
МУҺӘББӘТ НАХШИСИ **36**
КӘЛМИДИҢ **37**
ҺАЯТ КҮЛСУН **37**
СЕНИҢ ҺАЯТИҢ МӘН **38**
ҚАШИЙ – ЖҮРӘКЛӘРДӘ **38**
ТАҒ СҮЙИ **39**
ДУТАРИМ **39**
УНТУЛУП ҚАЛМИСА **40**
ҚУЛАҚ САЛ НАХШАМҒА **40**
ҚЕШИҢҒА БАРАЙ ДӘЙМӘН **41**
ЯШЛИҚ КҮЙИ **41**
СЕНИ ДЕГӘНДӘ **42**
ӘРКИН ЗАМАНИМ **43**
МӘҖНУНТАЛЛАР САЙИСИ **44**
ҚИЙНИМА **44**

Киришмә

Йүздин ошуқ нахша текстлиринин муәллипи Абдумежит Дөләтовниң (Сирдаш) исми көпчилик китапханлар арисида яхши мәлум. Жигирмә яшлирида тунҗа шеирлар топлими нәширдин чиққан, оттуз яшлирида сабиқ СССР Язғучилар иттипақиниң әзаси болған, 1984-жили Москвада өткән яш язғучиларниң VIII кеңәшмисигә делегат болуп қатнашқан, әсәрлири қазақ, өзбәк, қирғиз, рус, түрк, корей тиллириға тәржимә қилинған шаир һазирқи күнләрдиму қизғин иҗат үстидә.

Униң шеирлириға йезилған нахшиларни һәр хил жилларда Қазақстан хәлиқ артистлири Рошәнгүл Илахунова, Гүлвира Разиева, Мурат Әхмәдиев, Казақстанниң хизмәт көрсәткән артистлири Султан Исрайилов, Марат Мәмәтбақиев, талантлиқ нахшичилар Толунай Әйсарова, Маһигүл Тохтахунова, Султан Мәмәтов, Қурултай Мәнсүров, Нуралим Варисов, Пәрһат Давутов, Сәһәрдин Йүсүпов, Дилбәр Бурһанова, Полат Һезимов вә башқилар ижра қилған. Бу күнләрдә болупму Қазақстан эстрада юлтузлири Дилмурат Баһаров – ("Дәрвишләр" топи), Дилназ Әхмәдиева охшаш яш талантлар Абдумежит Дөләтов сөзигә йезилған нахшиларни ейтип, тамашибин алқишиға бөләнмәктә.

Шундақла униң Қәһриман Иминов билән язған нахшилири тамашибин тәрипидин қизғин қарши елинмақта.

Қолуниздики китапчиға шаирниң һәр хил жилларда язған нахша текстлириниң пәқәт бир қисмила киргүзүлгән. Китапчә көплигән һәвәскар сәнъәтчиләрниң, нахшахумар тамашибинларниң илтимас-тәливигә бола йоруқ көрди. Әслидә, ойлап қарисиңиз, һәр кимниң нахша-саз аңлап, һөзүрләнгүси, бәзидә күлүп-яйрап, нахша ейтқуси келиду. Қисқиси, бу китапчә асасән мана шундақ сәнъәтхумар, ички сезими күчлүк Сизгә охшаш кишиләргә беғишланди!

ТОЙНАМӘ

Келиң, достлар, ойнаңлар,
Икки яшқа караңлар.
Диллар күлүп ечилсун,
Той нахшиси ейтилсун.

Икки юлтуз – икки яш,
Бир ястуққа қойди баш.
Қутлуқ болсун тоюңлар,
Мәңгү биллә болуңлар.

Қайтурмиси:

Мубарәк, тоюңлар мубарәк,
Яшлиқниң сазини челиңлар.
Ечилған гүлүңлар мубарәк,
Һаятта бир болуп қелиңлар.
Хошаллиқ күнүңлар мубарәк,
От болуп яниду жүрәкләр.
Қошулған күнүңлар мубарәк,
Ейтилсун силәр үчүн тиләкләр!

Қени чүшүң уссулға,
Башлап бериң қудилар.
Мубарәкләп бу тойни,
Биздин болсун соғилар.

Икки яшниң шәнигә,
Ейтилмақта тойнамә.
Бәхит тиләп — нур тиләп,
Яңримақта күйнамә.

ВАПАДАРИМ

Өзәң женим, өзәң мениң,
Сөйгү – һаятим.
Вападарим, ярим мениң,
Сунмас қанатим.

Қайтурмиси:

Жүригимни көйдүргән,
Гүлханим мениң.
Ишәш теғим, қуяшим сән,
Вижданим мениң.

Сән вападарим өзәң женим,
Мәңгү сөйгән сән ярим.

Амриғимсән, шатлиғим мениң,
Өзәң көкләм, баһарим.

Деңизлар долқуни сән,
Тәвреткән дилни.
Дәриялар шавқуни сән
Тәвәткән мени.

Гүл қойниға алған мени,
Жаһаним мениң.
Сән оқ өтмәс, сән тил тәгмәс
Тумарим мениң.

ҚАШ ТЕШИ

Қаш теши — виждан теши,
Қаш теши — һижран теши.
Сәндә хәлқим шатлиғи,
Сәндә көз йеши.

Әждат изи бар сәндә,
Әвлат көзи бар сәндә.
Шуңа өлмәйду үмүт
Сәндә вә мәндә.

Қайтурмиси:

Сән дәвраним қаш теши,
Шөһрәт-шаним қаш теши.
Дил дәрманим қаш теши,
Қаш теши!

Қуяштин нур алғансән,
Юлтуз болуп янғансән.
Мәңгү ана диярда
Гүл боп қалған сән.

Бәхтимгә күлүп бақсам,
Бәхиттин мажан тақсам.
Аһ, өзәңгә қаш теши
Бағримни яқсам.

ВӘТӘН

Вәтән гөзәл дастан маңа,
Йоқ сениңдәк бостан маңа.
Мән отунда көйүп яндим,
Өзәң өчмәс гүлхан маңа.

Қайтурмиси:

Вәтиним сән муқәддәс мениң байриғим,
Вәтиним шан-шөһритим мениң байлиғим.

Қәлбимдә мениң пуған,
Тар бизгә бу жаһан.
Гүлләрни ғазаң әйләп,
Беғимни басти туман.

Тәңритеғим әзиз, Вәтөн,
Сән гөзәл беғим, Вәтән.
Жүрсәм азат бағринда,
Сән ишәнч теғим, Вәтән.

Жүрәкләрдә өчмәй арман,
Жүрәклəрдин көчмәй арман.
Өлмисә бүйүк мәхсәт,
Бизләргиму күләр заман.

АТА

Сән қешимда, бешим көктә,
Мәндә йоқ қайғу.
Бу жүрәктә жошқун атар,
Әң есил туйғу.

Сән қешимда, сән бар, ата.
Өмрүм гүл баһар.
Яхшилиқлар, яхши ойлар,
Маңа һәр чағ яр.

Қолга алсам дутаримни,
Шох сази өзәң.
Өтүватқан һаятимниң,
Хуш язи өзәң.

Қайтурмиси:

Бар шатлиғим, арамим,
Шөһритим-шаним, сән вападарим, ата,
Нур яғдуруп күлдүргән,
Мениң арминим сән, ата.

Гүл бостанлиқ бақимән йоллириңға
Бар үчүн сән ата.
Сән йөлигим турғанда қешимда мениң,
Мән егиз пәрвазда.

Болсам едим, болсам сенин,
Изиң мән өчмәс,

Болсам едим отлуқ сөзүң,
Диллардин көчмәс
Сән өтмигән даванлардин,
Мән өтсәм дәймән.
Сән көрмигән деңизларда
Мән үзсәм дәймән.
Шу арманда, шу арманда,
Яшап келимән.
Сән бар, ата, сән қешимда.
Яшнап күлимән.

АНИЖАН

Қуяш күлгән җаһаним сән,
Арзу толған заманим сән.
Яңрақ сазим, авазиң мән,
Қудрәт-күчүм, арамиң мән.
Күйлиримгә илһамим сән.

Қайтурмиси:

Сән, җан ана,
Очуқ асманим сән маңа.
Сән, җан ана,
Нурлуқ җаһаним сән маңа.

Әзиз ана, йенимда сән,
Жүригимдә, қенимда сән.
Яшай, яшнай һәр дәмдә мән,
Сән бар, ойнай, Сәнәмгә мән.
Көз салимән аләмгә мән
Сениң билән.

Бу һаятим дөлити сән
Рәйһан гүли – сөлити сән.
Аһ, қәдриндин өргиләй мән.
Дилға ойдум намиңни мән,
Саңа, ана, көйүмән
Җеним билән.

КЕЛИН САЛИМИ

Омақ келин, әзиз келин,
Сиз диққәт қилиң.
Чоңлар үчүн бүйүк һөрмәт,
Салам дәп билиң.
Қени, келин, қарап төргә,
Сиз тазим қилиң.
Бова билән момиларға

Бир салам бериң.
Нәдә болсун сиз әзизләп,
һөрмәтләп елиң.
Чоң дадиға, чоң апига
Бир салам бериң.
Дайим күлүп жүргән яхши,
Буни сиз билиң.
Кичик дада, аниларға
Бир салам бериң.
Мәңгү сирдаш һәмдә мундаш
Җандин боп қелиң.
Қериндашқа – қәдирданға
Бир салам бериң.
Ьаятлиқта йөләнчим бар,
Бағрим дәп билиң.
Уруқ-туққан – меһриванға
Бир салам бериң.
Өмүр өтмәс дост-йолдашсиз,
Буни һәм билиң.
Мәңгү садиқ шу достларға
Бир салам бериң
Йеңи қурған аилиниң
Гүли боп қелиң.
Қени, келин, җамаәткә
Бир салам бериң.
Сазәндиләр сазиңизни
Сиз шох, шох челиң.
Уссулға бир чүшсун әнди
Күйоғул, келин...

БАҺАР КӘЛДИ

Баһар кәлди, кәлди баһар,
Гүлгә орап өлкәмни.
Бағлар ара, чимән ара,
Аңлайсән шох күлкәмни.

Баһар кәлди, кәлди баһар,
Ойғитип шат-туйғумни.
Әскә селил бир чағларни,
Мениң отлуқ сөйгүмни.

Баһар кәлди, кәлди баһар,
Яшлигим давамидәк.
Илһам ичрә яш жүрәкниң,
Унтулған арамидәк.

БАРМЕКИН

Көп болди бармиғили жан, нигарим тәшна-зармекин,
Мени дәп чин қәлбидин сеғинған жанлар бармекин.

Һәр кәчтә ярға атап яңритип ғәзәл-нахшилар,
Мән чалған дутаримда титиригән у шох тармекин.

Көрүшмәк истәр жүрәк дилдарниң, көйүп отида,
Учришиш дәмлиригә мәндәк интизармекин.

Кәлбимни бир өмүргә илкигә алған шох пәри,
Муһәббәт алимигә мәндәк интизармекин.

Һәр кәчтә ярға атап яңритип ғәзәл-нахшилар
Мән чалған дутаримда титиригән у шох тармекин

КӨЙДҮМ ЯРИМ

Көйдүм саңа ярим шунчә,
Қийнима мени мунчә.
Сени күтүп көзүм йолда,
Өзәң кәлгүнчә.

Кәлгин ярим, әркәм мениң,
Өзәң күлүп, өзәм женим.
Хошал күлүп, хошал қилип,
Кәлгин амриғим.

Қайтурмиси:

Амма, амма көйдүм ярим,
Көйдүм ярим, амма кәчмә ярим.
Көйдүм ярим, амма, амма,
Көйдүм ярим, аманәй.

Қучақ ачай саңа ярим,
Кәлгин баһарим.
Өзәм сөйгән, өзәм көйгән,
Көзи хумарим.

КӨЗЛИРИҢНИ

Айлар өтти, жиллар өтти,
Бағлар қанчә ғазаң болди.
Мениң қәлбим-жүригимгә,
Дәрду-һәсрәт, әләм толди.

Сән кәлмидиң, кәттиң нигар,
Дилни парә әттиң нигар.
Сени дегән нахшам қалди

Бир өзәңге қилған хумар.

Қайтурмиси:

Көзлириңни
Мән қанчә яшлидим.
Бу нахшамни
Сән үчүн башлидим.

Шу бир чағлар қайтмас әнди,
Шох күлдүргән сени, мени.
Гүл һаятқа хуштар килған
Яшлиқ қени, сөйгү қени.

Һижран мәңгү қолдин алди,
Отқа салди, суға салди.
Хош демәстин айрилдуқ,
Вәйранә боп сөйгү қалди.

АСТА УНТУП БАРИМӘН СЕНИ

Есиндиму, дәп шерин дәмләр,
Соал берип қийнима мени.
Көтирилип дилдин көп нәрсә,
Аста унтуп баримән сени.

Қайтурмиси:

Аста унтуп баримән җан ярим,
Унтуп баримән.

Вақит-қанат бизни еп учқач,
Һеч нәрсиниң йоқтәк қийини.
Тәс болсиму сөйгүсиз яшаш,
Аста унтуп баримән сени.

Қайнамларда қалди яшлиқму,
Жүткән кәби қарниң қуюни.
Бу тәшвишму яки шатлиқму,
Аста унтуп баримән сени...

ҚАЙТМАЙДУ ЯШЛИҚ

Шерин ойлар, шат хияллар,
Қәлбимдин кәтмәйду.
Чекип сезим тарлирини,
Тәврәтмәстин өтмәйду.

Сөйгү бағда мәңгүгә,

Елип қолуңни,
Башлимақчидим шунда,
Бәхит йолумни.

Саңа баһар беғишлап,
Өтсәм дәп, һәй, нигар,
Сөйгү қучқан жүрәктин.
Қилғанмән қарар.

Вапасизлиқ, рәзиллигиң,
Үзди сөйгү гүлүмни.
Кәстим виждан пичағида,
Саңа сунған қолумни.

Хош демәстин айрилдук,
Кәлмәс өкүнгүм.
Әсләп өткән күнләрни,
Яштәк төкүлгүм.

Есиндиму өзгиләргә,
Бәргән едуқ шатлик,
Билгин һеч чағ әнди қайтип,
Кәлмәйду яшлиқ.

АҚ ТАҢЛИРИМ

Ақ таңлирим атар күлүп,
Чалдим өмүр сазин мана.
Һарғиним йоқ һеч чағ жүрүп,
Һәмра болуп арман маңа.

Гөзәл һаятниң қойнида,
Әркин яшап өстүм шатлинип...
Ақ танлирим-арманлирим,
Жүригимдә у қалар ядлинип.

Гүлләр ечилған, бағ чимән,
Һеч түгимәс илһам маңа.
Бәхтим көзи чағлар гөзәл.
Гөзәл чимән – арам маңа.

ӘЙЛИМӘ

Сөйгү нахша яңриғанда жүрәктә,
Ейтқан нахшаң йетәр отлуқ жүрәккә.
Биз йетәйли бүйүк арзу-тиләккә,
Вападарим, дилни вәйран әйлимә.

Сөйгү деңиз, өркәшлинәр долқуни,

У бир гүлхан, өчмәс униң ялкуни.
Мәңгүлүккә дедим, сөйдүм мән сени,
Гүлбаһарим, дилни вәйран әйлимә.

Мән сениндин шатлиғимни көрүмән,
Мән сениндин яшлиғимни көрүмән.
Қучақ ечип мәңгү сени сөйүмән,
Гөзәл ярим, дилни вәйран әйлимә.

Сени десәм, җошқунлайду булақлар,
Жүригимдә янар арзу-чирақлар.
Жирақ болсун биздин ғәмләр-һәсрәтләр,
Җан нигарим, дилни вәйран әйлимә.

Җор болғина, әй дилдарим, нахшамға,
Биллә ейтқан күндүзи һәм ахшамда.
Шох нахшимиз яңриғай гүл бағларда,
Тил тумарим, дилни вәйран әйлимә.

КИЗИЛ ЛАЛӘ, ГҮЛ ЛАЛӘ

Қизил лалә, гүл лалә, әй, есил лалә,
Күн нурида тавлинип, сән ечил лалә.
Шатлиғимсән, күлкәмсән сән өзәң мениң
Сән ечилсаң баһарда – бағлар гүлзарә.

Сени көрсә барчә җан қалур һәйранә,
Көйүп ишқи-отунда болур вәйранә.
Ашиқ җанлар күлүшүп, хошал яйришип,
Сени қисип қулаққа қилур сәйланә.

Қайтурмиси:

Гүл, гүл, хумарим сән,
Лалә – арманим сән.
Һәй, лалә, сени мән күйләп өтимән.
Қәлбим сөйгәним сән,
Өзәң көйгәним сән.
Һаятта өтсәм мән шу ярим билән.
Яр кәлгинә алдимға, сән болуп лалә,
Үзлириңдин нур йеғип, кәл, күлүп, лалә
Немә арман яшисам, гүлдәк яшнисам,
Танда-кәчтә нигарни мән сөйүп, лалә.

Яшлиғиңмән мән сениң, диллар зиядә,
Ашиғиңмән әзәлдин, леви пиялә.
Мән һошумни йоқаттим сениң ишқинда
Әркиләйсән қучақта өзәң гүл лалә.

ӘЛЛИК ЙЕШИМ

Дост, туғулған күнүң мубарәк,
Туғулған күн — сорун мубарәк.
Яңрап турсун бүгүн саз-нәғмә.
Йерим әсир тоюң, мубарәк.

Қайтурмиси:

Әллик йешиң - әллик даваниң,
Әллик қайнақ һаят жаһаниң.
Кучақ йейип қешиңдин өткән,
Әллик йешиң, әллик баһариң.

Күлүп баққан яриң қешинда,
Виждан, номус-һариң қешинда.
Бәхитликләр сани көпәйсун,
Бу өмүрдә сениң йешинда.

Дост-бурадәр болсун йенинда,
Кәлмисун ғәм-җапа бешиңға.
Булақ кәби ташсун шатлиғиң,
Әллик баһар — әллик йешинда.

КИРИП ҚАПТУ АНАМ ЧҮШҮМГӘ

Кирип қапту анам чүшүмгә,
Нәгә кәттиң, оғлум? — дегидәк.
Көзлиримдин учтиңғу шунчә.
Дидариңни сеғиндимғу бәк.

Мени ойлап олтарғидәк жим,
"Келәмду?", дәп ачқидәк қумлақ.
Һәр минутта қадап көзини,
Ишик яққа салғидәк қулақ.

Һаяжанда мениң һәққимдә,
Гәп қилғидек, тохтимай кимгә
Өз-өзәмгә дәймән, һәй, ана.
Киривәргин күндә чүшүмгә!

ЯШЛИҒИМ

Яшлиғим гөзәл чеғим.
Гүлзарлиқ бостанлиғим.
От болуп янған мениң,
Өчмәс у гүлханлиғим.

Яшлиғим - һаятлиғим,

Мениң қош қанатлиғим.
Қучақ ачқан өмүрдә,
Әркинлиқ азатлиғим.

Сәндә көп арманлирим,
Ғәзәлу-дастанлирим.
Алдимда техи қанчә,
Мән өтәр даванлирим.

Яшлиғим, гүл яшлиғим,
Мениң бәхит, шатлиғим.
Көктә чолпан юлтузум,
Өзәң мениң - ашиғим.

Бостан беғим яшлиғим,
Алтун чеғим яшлиғим.
Һаятимниң гүли сән,
Яшлиғим.

ОЙНА ЯРИМ, ОЙНА

Баһар күлгән чимән бағлар, гүл чимән бағлар,
Өзәң билән биллә жүргән, яр жүргән.
Әстин чиқмас әшу чағлар жүрәктә қалди,
Қол елишип хошал-яйрап биз күлгән.

Шу чағларни алғанда мән есимға,
Турған охшаш өзәң мениң қешимда.

Қайтурмиси:

Ойна, гүл баһарда,
Ойна, ярим, ойна.
Ойна, ярим, ойна,
Сән ойна.

Қучағлаттим, мән сөйәттим, сөйәттим сени,
Бағ арилап, гүлләр үзүп яйраттуқ.
Пәпиләтти тағ шамили сени вә мени,
Әшу шерин дәмләргә биз қанматтуқ.

Сеғинимән, яр, ойлаймән сени мән,
Сеғинамсән, яр, ойламсән мени сән.

ЖҮРӘК НИДАСИ

Көзлиримдин яш мениң
Қуримайду немишкә.
Достлар келип һалимни,

Соримайду немишкә.

Тәғдирим кажму шунчә, дадәй,
Бәхтим күлүп бақмайду.
Һаят баһарим келип, дадәй,
Гүллирини тақмайду.

Қайтурмиси:

Мән издигән, мән көзлигән,
Армайлар, җеним, қени.
Мән ойлиған, мән күйлигән,
Заманлар, җеним қени.

Еғир ойда келимән,
Кимгә ейтай дәрдимни.
Һәсрәттә мән жүримән,
Ким тиңшайду заримни.

Өлмисә дәп тиләймән, дадәй,
Мәхсәт-үмүтүм мениң.
Гүлхандәк янса дәймән, дадәй,
Жүрәктә отум мениң.

СЕНИҢ ҚАРАШЛИРИҢ...

Қол елишип, гүл беришип, әй, достлар,
Чүшәйли уссулға, чүшәйли, бир.
Кәлгин сән, ярим, ойнайли, қени,
Чүшәйли уссулға, күләйли бир.
Қия беқип җанни алдиң җеним,
Өзәңгә мәһлия қилдиң мени.
Мән шатлинип, күләттим һәр қачан,
Дост ара, достлар ара, көрсәм сени.

Сән ярим, гөзәлим.
Ойлаймән сени.

Қайтурмиси:

Сөйгиним, җананим, ярим,
Көйгиним, хумарим, ярим.
Биз жүргән бағларда муһәббәт гүллирим
Чин модән, сәнәмгә, ярим,
Тойнамә әҗәмгә, ярим.
Ейтилиду һәҗәп шох нахша-күйлирим.

Әркиләп сән, күлүп җан бақсаң,
Түгимес һеч қачан дил наваси.
Ашиқ жүрәк көйәр сөйгү отта,
Сән өзең яр унин криваси.

Мән нә қилай, тәвритиду дилни,
Қаш астидин назлинип марашлириң.
Бир өмүргә егилиди қәлбимни,
Сениң, ярим, сениң шох қарашлириң!
Сән ярим, гөзәлим,
Унтума мени.

БУЛБУЛ НАВАСИ

Көйдүргәнму, сөйдүргәнму яр өзәңсән,
Арамим сән, арминим сән, саңа амрақ мән,

Сени дәймән, отунда, көйүп, янимән.
Дидариңға яр сениң қачан қанимән.

Қайтурмиси:

Ашиқ җанлар садаси,
Ашиқ диллар даваси.
Бизни танда ойғатсун, яр,
Булбул наваси.

Чимәниңгә қәдәм тәшрип әйлидим мән,
Булбулларниң навасидин яйрап, келимән,
Сән бар үчүн һаятқа, тоймай бақимән,
Чимәниңгә яр сениң бағрим яқимән.

УЙҒУР ҚИЗИ

Уйғур қизи – гөзәлдур өзи,
Айландурған мениң бешимни.
Кимлигиңни ейтмиғин мәйли,
Мән соримай сениң йешиңни.

Ишқ-отунда болдум вәйранә,
Әгәрдә сән атсаң қешиңни.
Чирайиңни қени бир қөрәй,
Көтәргинә җеним бешиңни.

Көргән чағда сениң йүзүңни,
Мән йоқаттим талай һошумни.
Сени сөйсәм, әй, уйғур қизи,
Тутқиним шу бәхит қушумни!

АШИҒИМ - ДИЛДАРИМ

Юлтузум сән, нурум сән,
Беғимдики гүлүмсән.

Қачан болсун, җан ярим,
Җеним ярим - дилдарим.
Көрәй дәймән сени мән,
Сөйәй дәймән сени мән.

Сеғинимән сени мән,
Сөйүмән бир сени мән.
Мениң охшаш сөйәмсән,
Мениң охшаш көйәмсән,
Гүл һаятта маңа сән.

Яр қешиңға барай мән,
Қоллириңни алай мән.
Левән ярим йенинда,
Гөзәл ярим йенинда,
Бир өмүргә қалай мән!

СОРАЙМӘН

Жүригимни һәр күни,
Күр миң ойғаораймән.
Күн нуридин мән сени,
Сеғинимән, сораймән.

Мән издигән! Сән қени?
Җамалиңни көрәй мән.
Бағлириңдин мән сени,
Сеғинимән, сораймән.

Нахша ейтқан күн-түни,
Булақларни ойлаймән.
Әшулардин мән сени,
Сеғинимән, сораймән.

Сән жирақта мениңдин,
һәсрәт ичрә күйләймән.
Һәр гияриң, тешиңни,
Сеғинимән, сораймән.

Әркинликниң сазини,
Чалсам арам алай мән.
Шу арманда мән сени,
Сеғинимән, сораймән!

СӨЙГҮ ДИЛНИ ЕГИЛИГӘНДӘ

Барлиқ аләм күлгән кәби хуш.
Барлиқ адәм жүргән көби хуш,
Қизлар мәсхуш, жигитләр беһош,

Сөйгү дилни егилигәндә.

Қайнамларға атисән башни,
Көрсәтмәйсән ятларға яшни.
Билисен сән мәғрур яшашни,
Сөйгү дилни егилигәндә.

Ай нуридин терийсән үнчә,
Көрүнәр кәч юлтузлар - ғунчә,
Яшаш әвзәл, гөзәлдур шунчә,
Сөйгү дилни егилигәндә.

Һәммә саңа күлүп баққандәк,
Сени чәксиз сөйүп баққандәк.
Томурда қан җошқуп аққандәк,
Сөйгү дилни егилигәндә.

Қучиғини ачқандәк асман,
Асман кәби сезиләр арман.
Айланғандәк нахшиға җаһан,
Сөйгү дилни егилигәндә.

ЯЛҒУЗ ҚАЛҒАНДА

Нигар мени әсләмсән,
Ялғуз қалғанда.
Муһәббәтниң сазини,
Ялғуз чалғанда.

Ялғуз үзгән деңизда,
Охшап йелкәнгә.
Пушман әйләмсән таңда,
Ялғуз кәткәнгә.

Әшу күндин үзүлди,
Сөйгү таримиз.
Бүйүк арзу көмүлди,
Қалди заримиз.

Ятсән бүгүн сән маңа,
Ятсән, башқа сән.
Яшлиқ қалди жирақта,
Саңа башқа мән.

Мән, яр, сени әсләймән,
Ялғуз қалғанда.
Муһәббәтниң сазини,
Ялғуз чалғанда.

СӨЙҮМӘН СЕНИ

Сени дәймән, сөйгиним сән,
Ойлаймән сени, ярим, ойлаймән сени,
Һаятим сән – нигарим сән,
Сөйәмсән мени, ярим сөйәмсән мени.

Юлтузум сән, ялғузум сән,
Җанан ярим мениң, җанан ярим.
Арзуларни елип учқан,
Асман ярим мениң, асман ярим.

Әркәм мениң, гүлүм мениң,
Көйиду қәлбим, дадәй, көйиду қәлбим.
Мени бөләп шат дәмләргә,
Сән күлүп кәлдиң, ярәй, сән күлүп кәлдиң.

Сөйгиним сән, көйгиним сөн,
Җанан ярим мениң, җанан ярим.
Маңа күлүп қучақ ачқан,
Асман ярим мениң, асман ярим.

Сеғиндим яр, кәлгин, дилдар,
Сөйәй мен сени, дадәй, сөйәй мен сени.
Тәвитиду бүйүк сөйгү,
Сени вә мени, ярәй, сени вә мени.

Қайтурмиси:

Ойлаймән сени, издәймән сени,
Һаятим сән, қанатим сән, сөйүмән сени.

ДУНИЯ

Шатлиғим сән, тәшвишим,
Өзәң күлкәм, көз йешим.
Жүрәк күлсә,
Көктә бу бешим.

Өзәң мениң арамим,
Өзәң арам аларим.
Мәңгү мениң
От боп янарим.

Қайтурмиси:

Дуния, дуния,
Гөзәл дуния,
Дуния, дуния,
Ғәзәл дуния.

Һәсрәт шатлиқ сән өзәң,
Җандин татлиқ сән өзәң.
Сана дайим
Ашиқ мән өзәм.

Хошаллиғи көп, дуния,
Җан сириңни төк, дуния.
Дилни ярған
Өзәң оқ, дуния.

ДИЛБӘРИМ

Мәһлия қилған сән,
Сән мениң ярим.
Сөйдүм Дилбәрим сени,
Ярим - баһарим.

Гөзәлим, дилдарим,
Амриғим мениң.
Мән саңа көйдүм ярим, Дилбәрим.

Қайтурмиси:

Дилбәрим – сөйгиним,
Дилбәрим, сөйгиним мениң.

Сән бар гүл һаятта,
Өзәң бәхтим сән.
Сөйгү аләмдә,
Тажу-тәхтим сән.

Күлүп бақсаң маңа,
Яйрайду көңлүм.
Мән сени сөйдүм, ярим Дилбәрим.

СЕҒИНДИМ

Ашиғиң мән яр сенин
Яшлиғиң мән яр сениң.
Дидариңға тоймаймән,
Сеғиндим.
Қараймән мән йолуңга,
Көзлирим яр, йолуңда.
Келимән дәп ейттиң сән,
Сеғиндим.

Қайтурмиси:

Хошал қилип сән мени,
Кәлгинә жанан, қени,
Ишқинда көйүп, яндим,
Сеғиндим сени.

Көрәй мән дидариңни,
Көрәй шу дилдаримни.
Отунда көйдүм шунчә,
Сеғиндим.

Һаятта таллап сени,
Сөйдүм пәқәт мән сени.
Ашиғим сән мәңгүгә,
Сеғиндим.

МӘН СЕНИҢ ТОЮҢДА

Яшлиғимиз һур теңи –
Гүл үзгән бағлар қени.
Иккимизгә қол бәргән,
Шу шерин чағлар қени.

Қайтурмиси:

Олтиримән тоюңда,
Аһ уримән тоюңда.
Мундақ күнләр болари
Кәлмигән һеч оюмға.

Қешиңға баралмаймән,
Тиклинип қаралмаймән.
Ярим дәп, нигарим дәп,
Қолуңни алалмаймән.

Йәр астидин қараймән,
Қараймән мән, мараймән.
Айрилиш азавида
Миң толғинип, зарлаймән.

Мән һәсрәт очиғида,
Көйүмән от-чоғида.
Сән кәттиң, мәңгү кәттиң,
Башқиниң қучиғида.

ЯР ОТУҢ БАШҚА

Дилхумарим өзәң сән,
Ярим өзәң сән.
Жүригимни тәврәткән,

Өзәң сән.

Өзәң сөйгиним башта.
Яр отуң башқа.
Ишқинда көйгән отум
Яр башқа.

Қайтурмиси:

Җаним-җаним, җананим,
Гүлхан болуп янарим.
Өзәң сөйгү арманим,
Анарим.

Күтәй гүлбағда сени,
Кәлгин қени.
Шатлиққа бөләп шу чағ
Сән мени.

Караймән мән йолуңга.
Көзүм йолуңда,
Саңа атиған дәстә –
Гүлүм қолумда.

ЛЕЙЛИ

Арзу-арман сән,
Тилда дастан сән.
Қуяш күлгән қойнида.
Егиз асман сән.

Җошқун булақ сән,
Саңа амрақ мән.
Дилни қилған мәһлия,
Шунчә омақ сән.

Қайтурмиси:

Лейли, Лейли җан,
Көйдүм Лейли җан.
Сөйдүм мән сени.
Сени Лейли җан.

Атқан теңим сән,
Кәң җаһаним сән.
Лейли, өзәң күн нурум,
Дил арамим сән.

Саңа көйдүм мән,
Сени сөйдүм мән.
Лейли җеним, җананим,

Сени дәймән мән.

МӘРДАНӘ ЖИГИТЛӘР

Гүлхандәк йенип,
Жутини сөйгән.
Милләт йолида
Һармастин жүргән.

Мәрданә шундақ,
Жигитләр бардур.
Уларга бүйүк,
Мәхсәтләр ярдур.

Аталар дәйду,
Анилар дәйду.
Җан Вәтәнгә сөйгүни
Сақлисам дәйду.

Қайтурмиси:

Елимни дәп,
Жутумни дәп.
Милләтни дәп,
Хәлқини дәп,
Яниду жүрәк.

Атилар дәйду,
Анилар дәйду.
Дәрди барга яр-йөләк,
Милләтни дәйду.
Шу мәрданә жигитләр
Миллитим дәйду.

ЯРИМ МЕНИҢ ГҮЛХУМАР

Ярим мениң – у гүлхумар,
Бойнида бар гүлдин тумар.
Қанчә вақит өтти мана,
Болдум аңа ашиғи-зар.

Ярим – мениң дил ашиғим,
Дил ашиғим – гүл яшлиғим.
Мана қанчә вақит өтти,
Мән яр билән сирдашмидим.

Вападарим сән мениң, гүлүмсән солмайдиған,
Нигаримсән, яримсән, һаятта тоймайдиған.

Қайтурмиси:

Аһ, ишқида болғач бедар,
Мәңгү болдум ярға хумар.
Гүлхумарим, дилдаримға
Тутимән мән гүлдин тумар.

Көрәй деймән җамалини
Көрәй дөймән җаласини.
Әгиймән һәр күни кәчтә,
Ярниң коча, һойласини.

Шерин болса, Пәрһадимән,
Хуштаримән, хумаримән.
Сеғинип ай-җамалини,
Яр алдиға мән баримән.

Сән бар өчмәс жүрәктин үмүтләр чирақлири,
Җошқунлайду, қайнайду сөйгүниң булақлири.

КӨЗЛИРИМ ЙОЛУҢДА

Гүлләрниң арасида,
Қараймән арасиға.
Әшу гүлләр ичидә
Яримниң дораси бар.

Ярим мениң гүлхумар,
Көзи – нур, қәлби – баһар.
Сеғиндим мән, кәлгинә,
Көзлирим йолуңда, яр.

Қайтурмиси:

Сөйүмән дәп ейтқина,
Көйүмән дәп ейтқина.
Меһриваниң, вападариң
Болумән дәп ейтқина.

Сени күттүм гүлбағда,
Сени күттүм чарбағда.
Нигар күлүп кәлгинә,
Нахша ейтип шу чағда.

Мениң арманим өзәң,
Егиз асманим өзәң.
Дилда мәңгү ядлинар,
Өмүр-дастаним өзәң.

Қайтурмиси:

Гүлләрниң арасида
Қараймән арасиға.
Йөгишәй дәймән ярниң
Чачлири – җаласиға.

Сеғиндим мән, күтимән,
Саңа дәстә тутимән.
Бу өмүрдин, җан ярим,
Мән сени дәп өтимән.

КЕЛӘР БИР ЧАҒЛАР

Өтти һәсрәттә
Өтти көп заман.
Өтмүш күнләрни
Әсләймиз һаман.

Ақти көз яшим,
Зедә жүрәкләр.
Өчти янмастин
Қанчә тиләкләр.

Қайтурмиси:

Хорлинип бу җан,
Көйсиму асман.
Күлсиму дүшмән
Дост сән бол аман.

Келәр бир чағлар,
Гүллинәр бағлар.
Көз ачар арман,
Яшнап бу заман!

Ешип әмәлгә
Арзу-тиләкләр.
Әркин һаятта
Яшнар жүрәкләр.

ГҮЛХАНИМ АНА

Өзәң дәрманим, җан арамим,
Сән болғач мениң күлкә үзүмдә.
Сән болғач, ана, жүрәктә шатлиқ,
Сениң нур әксиң бар көзүмдә.

Өзәң шатлиғим, хошаллиғим,
Чолпиним көктә сәһәр чақниған.
Мәңгүгә мениң көңүл беғимда,

Сән гүлүм – гөзәлим яшниған.

Яшайсән бала, дәп, балам, дәп,
Отида көйүп пәрванә.
Издисәм, тепилмас аләмдә,
Анижан, сәндәк мәрданә.

Ана сән бар бу һаятта,
Шуңа әң бәхитлик инсан мән.
Бир өмүр қәлбим төридә ана,
Лавлиған өзәң от-гүлхан сән!

СӨЙГУ ГҮЛИ

Өзәң мени яр, көйдүрүп,
Отқа салғанғу.
Ашиқлиғиң сениң маңа
Растму, ялғанму?

Мән көйгәндәк нигар саңа
Һеч ким көймәйду.
Мән сөйгәндәк нигар сени
Һеч ким сөймәйду.

Йеник ойға, һәвәсләргә
Берилип кәтмә.
Қучақ ачқан шат-бәхтиңни
Вәйранә әтмә.

Ишән, җеним, өзәңгила,
Бәхтиңгә ишән.
Үмүтсизлик от қәлбиңгә,
Салмиғай кишән.

Чөчүп қачма яр мениңдин,
Бәргин қолуңни.
Саңа тугай мәңгүлүккә
Сөйгү гүлүмни.

КӘЛГИН БУЛАҚ БЕШИҒА

Допа кийип бешиңға,
Һосма қоюп қешиңға,
Җала селип чечиңға,
Кәлгин булақ бешиға.

Қайтурмиси:

Өзәң гүлүмсән, җан, гөзәл,

Вападарим сән, һәй, гөзәл,
Қучай сени мән, жан, гөзәл,
Кәлгинә сән! Кәл, вай, гөзәл.

Муһәббитим – сән ярим,
Гүлхан болуп янарим,
Қанчә сөйсәм дилдарим,
Бесилмайду хумарим.

Бақсам таңда - көзуңгә,
Хал ярашқан үзүнгә,
Тәшнамән дил сөзүңгә,
Басқан қәдәм изиңға.

Допа кийип бешиңға,
Ашиқ килип қешиңға,
Әшу сумбул чечиңға,
Кәлгин булақ бешиға.

ДӘРВИШЛӘР

Бәргиниңгә разимән, Аллаһ, аһ, вай,
Алғиниңға разимән, дадәй.
Жаһан кезип, әл кезип, ярәй, дадәй,
Жүргинимгә разимән, ярәй.

Қайтурмиси:

Һәй, һәй, дәрвишләр,
Кәлгин биз яққа.
Кәл, кәл, дәрвишләр,
Қалғин биз яқта.

Һәй, худа дедим йолда, Аллаһ аһ, вай,
Кәчтә һәмра юлтузлар, дадәй.
Вай, жүрәкни еп қолға ярәй, дадәй,
Бастим қанчә мән излар, ярәй.

АТА-АНА, ҚЕРИНДАШ...

Ата өзәң қанитим, түврүгүм мениң сән,
Нәдә болай, ким болай, мунарим мениң сән.
Ана охшаш жан көйәр аләмдә йоқ маңа.
Ана өзәң жүригим, чинарим мениң сән.

Қайтурмиси:

Һәй, ата, һәй, ана,
Һаятим сән, ярәй.

Җан ата, җан ана,
Җанитим сән, дадәй.

Қериндашлар, қаяшлар, дайим сән бол аман,
Еғир екән һәммидин айрилиш һәмдә һиҗран.
Қайғу-әләм, дәрт-пәрияд һәммидин әшу яман,
Көйүк оти бесилмас һеч качан, һеч бир заман.

Қайтурмиси:

Һәй, қаяш, қериндаш,
Йөләнчим сән, ярәй.
Җан, қаяш, қериндаш,
Таянчим сән, дадәй.

Дәртни ейтип нә керәк ата-ана кәтсә,
Вәйранә-зедә җүрәк гүл һаяттин өтсә.
Қериндишим сән керәк баш ястуққа йәтсә.

Қайтурмиси:

Һәй, ата, һәй, ана,
Һаятим сән, ярәй.
Һәй, қаяш, қериндаш,
Җанитим сән, дадәй.

ЯШЛИҚ ҚЕНИ, АРМАНЛАР ҚЕНИ

Яшлиқта қучақ ачқан арман қени,
Арман қуш қанат қаққан асман қени?
Бизниң пак сөйгүмизни елип учқан,
Җүрәктә лавлиған от-гүлхан қени?

У чағлар – яшлиқ чағлар, гөзәл еди,
Яңриған худди отлуқ ғәзәл еди.
Үмүти үзүлмигән ашиқ җанлар,
Булақлар нахшисиға хумар еди.

Һәммиси өтүп кәтти, арзу қалди;
Сеғиниш болуп қайнақ туйғу қалди.
Әшу бир өткән күнләр қайнимида,
Әркилитип қучақ ачқан сөйгү қалди.

У күнләр кәлмәс әнди, қайрилмайду,
Беғимда танда булбул сайримайду.
Һаятлиқта пәқәт өлүм айримиса,
Чин сөйүшкән ашиқ җанлар айрилмайду!

ДОСТЛАР НАХШИСИ

Гүлбағларда, достлирим, жүрәйли,
Гүл қәдрини биләйли.
Шу бағларда һәр қачан, җан достлар,
Гүл үзәйли, күләйли.

Гүл қәдрини биләйли, күләйли,
Дост қәдрини биләйли.
Силәр билән, һәй, достлар, һаятни,
Қенип, қенип, сөйәйли.

Айрилмайли бизләр мәңгүгә достлар,
Дайим биллә болайли.
Жиллар өтсун гүлдәк яшнаңлар,
Гүлдәк яшнап турайли.

Вападар достлар,
Гүлгә хумар достлар.
Өзәң шөһрәт-шаним,
Җеним достлар, җан достлар!

СӨЙГӘН ЯРИМ

Өзәң долкун, өзәң деңизим,
Йәр үстидә сән гүл изим.
Чарбағларни бостан қилған, Мәвланим,
Сөйгиним сән, әзизим.

Сән болғачқа гөзәл баһарим,
Бесилмайду яр хумарим.
Ят көзләрдин мени һәр чағ сақлиған,
Сән өзәң тил тумарим.

Қайтурмиси:

Сән ашиғим, гөзәл ярим,
Сөйгән ярим.
Сәнғу өзәң көйгән ярим,
Сениң билән яр арамим,
Гөзәл айим,
Сәнғу өзәң сөйгән ярим.

Сениң үчүн меһриван йоқ,
Мәндин башқа.
Мениң үчүн қәдирдан йоқ
Сәндин башқа.
Амрақ ярим, омақ ярим,
Кәлгин қени.
Сәһәр-танда, кучиғимда

Көрәй сени.

ҚЕЙИН АНА

Қейин анам – қийин анам,
Яхши көрсә төрдә мән.
Дәстиханда ләңмән, полу,
Өй төридә күндә мән.
Әссалам, қейин анам,
Қийин анам, әссалам,
Қейин ана – әзиз ана,
Өйдин чиқмай жүрсәм мән.
Қейин ана – әнсиз ана
Өйдә болмай жүрсәм мән.

Әссалам, қейин ана,
Қийин ана, әссалам.

Қайтурмиси:

Күлгән қейин анам,
Яхши көрсә – тийин анам.
Күйоғулни әзизлигән сән,
Өзи қийин анам.
Әгәр сени көрсә яман
Шамал-боран, у - қуюн анам.

Қейин анам – көйгән анам,
Һаятни у көп көргән.
Қизини дәп һәр қәдәмдә,
Бизгиму көңүл бөлгән.

Қизим дәр қейин анам,
Мениңму у баш панам.

ШАҺИНӘ

Сән үчүн саз-нахшилар,
Яңрайду әйнә.
Мәлисниң гүли өзәң
Гөзәл шаһинә.

Қайтурмиси:

Сөйгән яриң шаһзадә болсун,
Йоллириң кәң, зиядә болсун.
Өмүр беғиң толуп гүлләргә,
Тутқан өйүң азадә болсун.

Шатлиқ-бәхит сиғмай җаһанға,
Аз болғанму арзу-арманлар.
Сөйгән яриң болуп шаһзадә,
Әй, гөзәл қиз, йәткин арманға.

Достлар, колға дутарни алғин,
Той сазини яңратқин, чалғин.
Йеңи барған аилиниң сән,
Әң арзулуқ қизи боп қалғин!

СЕНИҢ ИШҚИҢДА

Кәч ахшамда ишигиндин өтсәм, чиқмидиң,
Мәҗнун болуп таң атқичә күтсәм, чиқмидиң.

Илһам билән сени сөйгән ашиқ көңүлдин,
Саңа атап отлуқ қошақ ейтсам, чиқмидиң.

Булбуллардәк чар беғиндин кәтмәй сайриған,
Сени ярим шох нахшамға қатсам, чиқмидиң.

Сени ойлап вәйранимөн һәр күн ахшамда,
Немә шунчә ишқ шарабин жутсам, чиқмидиң.

Беғиндики зилва өскән хушбой гүлләрдин,
Саңа атап гүлдәстиләр тизсам, чиқмидиң.

Мәңгү өмүр биллә болсам дегән арманда,
Җүригиңниң тарлиридин өтсәм, чиқмидиң.

Кәч ахшамда ишигиндин өтсәм, чиқмидиң,
Немә шунчә, җан ашиғим күтсәм, чиқмидиң.

ГҮЛ ЧИМӘН

Әй гүл чимән гүл-гүл чимән, тәшнамән саңа,
Қойнуң һәҗәп гөзәл сениң яқисән маңа.
Узақлардин, жирақлардин сеғинип сени,
Дәрия атлап, тағлар ешип келурмән мана.

Қени, достлар, кәлсәң әгәр гүл чимәнгә кәл,
Яйрап күлүп, нахша ейтип, нур чимәнгә кәл.
Дайим мени бәк сеғинип бағриға тартқан,
Пүтмәс маңа илһам болған һур чимәнгә кәл.

Қол елишип шу чимәндә әркин күләйли,
Айрилмастин хошаллиқта, достлар жүрәйли.
Жирақ болсун дәртләр, ғәмләр, азап, кайғулар,
Шерин һаят ләззитини бизму көрәйли.

КӨЗДИН УЧТИ

Көзлиримдин учти һазир
Әшу бир чағлар.
Биз иккимиз сәйлә қилған
Гүлшәнлик бағлар.

Әркиләттиң, көзлиримгә
Сирлиқ баққаттиң.
Қучағлаттим, ләвлириңгә
Левим яқаттим.

Түнләрни биз улап таңға
Сөйлә қилаттуқ,
Гүлләр үзүп сөйгү-бағда
Яшнап, күләттуқ.

Һазир мана шу бағ ғазаң,
Гүллири ғазаң.
Нурға бөләп, қучиғини
Ачмас бизгә таң.

Көзлиримдин учти һазир
Әшу бир чағлар.
Биз иккимиз сәйлә қилған
Гүлшәнлик бағлар.

МАҢА БАҚМАЙСӘН

Таш жүрәкму шунчә сән,
Маңа бақмайсән.
Гүлләр тақмайсән
Сән бақмайсән.

Баһар айда яғса қар,
Дилларда аһ-зар.
Сени
Десәм көз йешим тамар.

Тәшвиш ичрә тәбиәт
Турғандәк шу пәйт.
Қучақ
Ечип күлмәс муһәббәт.

Қар яғиду тохтимай,
Ачмастин чирай,
Ярим
Маңа өткәндәк бақмай.

Дилда һәсрәт, ғәм-җапа,
Қилмиди вапа,
Қолум
Алмай кәтти бевапа.

ШУ ШЕРИН ДӘМЛӘР

Ишқинда, ярим,пәрванә болдум,
Сеғинип сени вәйранә болдум.
Қени шу чағлар, гүлзарлиқ бағлар,
Отунда көйүп, деванә болдум.

Қайтурмиси:

Қарисам, қаримидиц,
Яр мени айимидиң.
Ташлап һиҗран чөлигә,
Кәттиң сән, қайрилмидиң.

Кәттиң сән, қайрилмидиң,
Нур болуп чечилмидиң.
Бевапа яр екәнсән,
Гүлүм боп ечилмидиң.
Жүрәккә толди һәсрәту-ғәмләр,
Бағ таман әнди чүшмәс қәдәмләр.
Сеғиниш болуп қалди мәнгүгә,
Әшу бир күнләр – шу шерин дәмләр.

АМРИҒИМ

Ашиқ болдум, өргиләй,
Қашлири қарасиға.
Сөйүп қоюп кечидә,
Қалмисам баласиға.
Әркиләтсәм яримни,
Қол селип җаласиға.
Хал болуп мән ярашсам,
Қашлири арасиға.

Қайтурмиси:

Өзәң омақ бостан ярим,
Үзи йоруқ асман ярим.
Көйүп-яндим ишқинда мән,
Асман ярим, арман ярим.

Жүригим сән, җеним сән,
Томурумда қеним сән.

Мениң һаят йолумда,
Өчмәс юлтуз – нурум сән.

Булиғим сән, омақ сән,
Тағ сүйидәк ойнақ сән.
Қучиғиңни ач ярим,
Саңа мәңгү амрақ мән!

Қайтурмиси:

Өзәң омақ бостан ярим,
Үзи йоруқ асман ярим.
Көйүп-яндим ишқинда мән,
Асман ярим, арман ярим.

ЯРКИТИМ – ДАСТАНИМ

Яркитим сән – амитим сән,
Мениң бүркүт – қанитим сән.
Қанчә әсир өтсун йәнә,
Махтинимән сениң билән.

Сәнғу мениң томур - қеним,
Сениң билән бир бу теним.
Өзәң Яркәнт шан-шөһритим,
Өзәң мәңгү һаят- җеним.

Билал, Өмәр, Хелил охшаш
Шаирларға жут, сән Яркәнт.
Қари, Җамал, Мәхсүм көйгән,
Жүрәктики от сән Яркәнт.

Һәҗәп бостан, гөзәл Яркәнт,
Қойнуң нава – ғәзәл Яркәнт.
Даңлиқ сениң адәмлириң,
Иш-әмгәктә чевәр, Яркәнт.

Шатлиғим сән, дастан Яркәнт,
Яшлиғим сән, арман Яркәнт.
Мениң үчүн өзәң чәксиз,
Сирлиқ, бүйүк җаһан Яркәнт!

БАШҚА ЧҮШТИ СӘВДАЛАР

Мән ишәнгән тағлирим қени,
Гөзәл, көркәм бағлирим қени?
Муһәббәтниң отида көйгән,
Әшу ғәмсиз чағлирим қени?

Әй.дуния,
Әй, вапасиз, дуния!

Бир наданниң ишқида,
Көйдүм бекарға.
Һаятим дәп, ярим дәп,
Сөйдүм бекарға.

Айрилиш азавида,
Бағрим миң парә.
Һеч ким йәтмәс һалимға,
Әйләймән налә.

Бир дәмдила чеқилди
Сөйгү пиялә.
Өчти үмүт-арманлар,
Мәндә нә чарә!?

Вападар яр дегиним,
Бевапа болди.
Ғәмгузарим дегиним,
Ғәм-җапа болди.

Башқа чүшти миң сәвда,
Журәк вәйранә.
Аһ, мениң каж тәгдирим,
Қаддим йеганә.

МУҺӘББӘТ НАХШИСИ

Жигит:
Сән сөйгум мениң, нур-гулүм мениң,
Өзән яңриған шох үнүм мениң.

Қиз:
Саңа чигилгән сөйгүмниң тари
Өзәң сән, женим, өмрүм баһари.

Биллә:
Муһәббәтниң беғида
Хошал яйрап-күләйли.
Сөйгу – вапа нахшисини
Мәңгү биллә ейтайли.

Жигит:
Аһ, отлуқ жүрәк сени дәп тепәр,
Исмиңни атап турдум һәр сәһәр.

Қиз:
Көзүм йолуңда, жан вападарим,
Бир сениң билән болуш қарарим.

КӘЛМИДИҢ

Түндә – кәчтә гөзәл баққа
Йәнә, женим, кәлдим мән.
Мошу бағда яз-баһарда
Вәдиләшкән сән билән.

Жүрдүм бағда, көзүм йолда,
Келәрму дәп сөйгиним.
Кәлсәң едиң дил яшнитип,
Аһ, жүрәктин көйгиним.

Қайтурмиси:

Ярим, сән қени, дилдарим қени,
Көзлири хумар, нигарим қени?
Жүрәк көйәдур сөйгү отида,
Кәлгинә, ярим, сеғиндим сени.
Ярим, сән қени, баһарим қени,
Таң болуп мениң атарим қени?
Түндә – кечидә бағниң ичидә,
Күтимән сени, издәймән сени.

Мәйин шамал өтәр аста,
Бағ ичини тәвитип.
Аһ, сеғиниш оти ярниң,
Турар мени тәвритип.
Күттүм шунчә, яр, кәлмидиң,
Кәлмидиң, қол бәрмидиң.
Шу чағда сән яш қәлбимгә,
Сөйгүдин гүл тәрмидиң...

ҺАЯТ КҮЛСУН

Пака дөңгә чиққум кәлмәс,
Егиз чоққа йолдаш маңа.
Мәхсәтсиз йол жүргүм кәлмәс,
Бүйүк ойлар сирдаш маңа.

Дайим җәлип қилган мени,
Мәнзилләргә йетәй дәймән.
Қанат қилип әл меһрини,
Чоққилардин өтәй дәймән.

Туғулған йәр – муһәббитим,
От-ишқида янар жүрәк.
Нахша болуп учқан дилда,
Билсәң, ятар бирла тиләк:

Кучақ ечип бар дунияға,
Гүлләр күлсун, һаят күлсун.
Муһәббитим өз хәлқимгә,
Өмрүмдинму узун болсун!

СЕНИҢ ҺАЯТИҢ МӘН

Гөзәл һаятим,
Сунмас қанатим,
Мәңгүгә қеримас
Яшлиғим-амитим,
Җеним анам.

Һеч солмас баһариң
Течлиқ-арамиң,
Мән сенин һаятиң,
Сениң давамиң,
Җеним анам.

Жүрәктә дайим
Атилар намиң,
Қайтидин көз ачқан
Мән сениң арминиң,
Җеним анам.

Һиҗран азави
Жүрәкни әзди,
Мән турдум сән үчүн
Чақирип гүл-язни,
Җеним анам.

Сән бар, нахшам бар,
Сән бар, күлкәм бар,
Киндик қан төкүлгән,
Туғулған өлкәм бар,
Җеним анам.

ҚАШИЙ – ЖҮРӘКЛӘРДӘ

Қара Челәк дәриясиға,
Улуқ әҗдат наваси бар.
Яңрап турған, өчмәй турған
Сейит Қаший авази бар.

Қайтурмиси:

Қаший намин ядлиғиниң,
Чоққилардин атлиғиниң.

Қаший намин яд қилгиниң,
Ғәпләт бесип ятмиғиниң.

Сиңип кәткән булақларға,
Қаший сөзи жүрәкләргә.
Өлмәйдиған, кәчмәйдиған
Бүйүк, есил тиләкләрдә.

Қара Челәк дәриясиға,
Долқунлири пәрвазиға.
Униңда дил наваси бар,
Сейит Қаший авази бар.

Сән Қашийни сеғинғанда,
Чөмүп қуяш зиясиға.
Әждат намин байрақ қилип,
Кәлгин Челәк дәриясиға.

Униңда дил даваси бар,
Сейит Қаший авази бар!

ТАҒ СҮЙИ

Тағ сүйи, тағниң сүйи,
Яңриған тағниң күйи.
Пәрваз қилған егизгә
Шаирниң жошқун ойи.

Тағ сүйи, тағниң сүйи,
Соғулмас булақ күйи.
Баш атсаң долқуниға,
Жирақтин кәлгән бойи.

Тағ сүйи, тағниң сүйи,
Қандақ дәврәп еқиши.
Ай йүзидин нур тамған,
Гоя қизниң беқиши.

Тағ сүйи, тағниң сүйи,
Қушниң қанат қеқиши.
Вәтән дәп көйгән жанниң
Ана йәргә беқиши.
Тағ сүйи, тағниң сүйи,
Шаһларниң чалған күйи.
Интилар чимәнләргә
Тағлардин ақған бойи!

ДУТАРИМ

Уйғурниң муң-зари,
Шатлиғи - байриғи.
Хәлқимниң әзәлдин
Түгимәс байлиғи.

Дутарим, дутарим,
Мәңгүлүк баһарим.
Сән мениң төмүрдәк
Етиқат – қарарим.

Уйғурниң көзи сән,
Виждани - үзи сән.
Миң жиллап тарихқа
Салған нур – изи сән.

Оқ өтмәс қалқиним,
Тил тәгмәс тумарим.
Йенип һеч өчмигән
Отумсән, дутарим.

Есил ой дайим яр,
Үмүтләр болмас хар.
Дутарим, сән барсән,
Хәлқим бар, уйғур бар!

УНТУЛУП ҚАЛМИСА

Мөлдүр сезим, арманлар
Охшайду булақларға.
Йетләйду елип қолни
Тағларға, жирақларға.

Күткәндәк кәчтә ярни,
Қисип гүл қулақларға.
Әшу отлуқ арманлар,
Чөктирәр пирақларға.

Пәрване мисал уруп,
Өзәңни чирақларға,
Һәр чағ жавап издәйсән,
Миң түрлүк сорақларға.

Долқун уруп ташлиған
Белиқтәк қирғақларға.
Қалмиса пак арманлар
Унтулуп жирақларда.

ҚУЛАҚ САЛ НАХШАМҒА

Чүшкәндә көзгә көз,
Тәврәйду яш көңүл.
Мошундақ тәшвиштә
Өтәрму бар өмүр.

Әй, қәләм қашлиғим,
Түгимәс шатлиғим.
Өзәңсән сән, ярим,
Баһарим, яшлиғим.

Қалдиғу жүрәктә,
Көп сөзләр ейтилмай.
Мәңгүгә айрилип,
Кәткәч биз қошулмай.

Сораймән бир нәпәс,
Қулақ сал, нахшамға.
Уйқандин оханғин,
Ейтсам мән ахшамда.

ҚЕШИҢҒА БАРАЙ ДӘЙМӘН

Сеғиндим ярим сениң,
Күлкәңни, җамалиңни.
Сән мениң гүл баһарим,
Йоқаттим арамимни.

Кечидә издәп сени,
Қараймән Ай йүзигә.
Күндүзи издәп сени,
Бақтим Қуяш көзигә.
Болар дәймән бизгиму ,
Бир күн висал дәмлири.
Шу чағ кетәр унтулуп,
Ашиқ жүрәк ғәмлири.

Әксиң көзүм алдида,
Мәңгү бақи кәтмәйду.
Һеч ким сениң қәдриңгә,
Ярим, мәндәк йәтмәйду.

Таң сәһәр сәлкин билән,
Қешиңға барай дәймән.
Бағримға бесип сени,
Қолуңни алай дәймән.

ЯШЛИҚ КҮЙИ

Әй, яшлигим – шатлиғим,

Һеч өлмәс,
Сән солмас
Баһарим.
Яшлиғимда – шатлиқта
Яңрайду,
Сайрайду
Дутарим.
Юлтуз күлгән асминим,
Бағриң кең,
Бир аләм —
Арминим.
Өзәң билән яшнидим,
Арамим,
Тумарим -
Яшлиғим!

Қайтурмиси:

Әй, яшлиқ,
Саңа жүрәгим ашиқ!
Әй, яшлиқ,
Өзәң хошаллиқ, шатлиқ!

Һаятиңда – мәңгүгә
Яшлиғиң – қанатиң, ярим.
Шат дәмләр беғишлап саңа,
Жараңлар үмүт тариң.

Яшлиқ – сөйгү, муһәббәт,
Бир өмүр яшнатқан дилни.
Достлирим, сән дайим шуңа,
Қәдирлә яшлиқ – Гүлни!!!

СЕНИ ДЕГӘНДӘ...

Сән кимниң шатлиғи,
Кимниң ашиғи?
Қәлбини тәврәткән
Кимниң яшлиғи?

Жүрәккә от кәтти,
Сени көргәндә.
Таң етип, түн қачти,
Сени дегәндә.

Қуяштин чечилған
Сени нур дәйму.
Баһарда ечилған
Қизилгүл дәйму.

Юлтузлар көз қисар,

Саңа ахшамда.
Сени дәп кимләрду
Жүрәр арманда.

Сән – деңиз долқуни,
Дәрия шавқуни.
Чин сөйгү, муһәббәт
Оти ялқуни.

Сән барсән, дилдарим,
Қизиқ бу һаят.
Сән барсән, гүл ярим,
Өлмәс муһәббәт.

ӘРКИН ЗАМАНИМ

Қиз:
Сән хумарим, дил тумарим, жаһаним,
Мениң йоруқ, мениң әркин заманим.

Жигит:
Чимәнләргә, гүлзарларға башлиған,
Өзәң мениң әркәм, көзи хумарим.

Қайтурмиси:

Әркин заманим,
Йоруқ жаһаним.
Өзәң сән мениң
Егиз асманим.

Җеним, жүригим,
Өлмәс тилигим.
Өзәң сән мениң,
Дана, зеригим.

Қиз:
Нахшимизда тағ сүйиниң долқуни,
Йәтсун Вәтән бағлириға шавқуни.

Жигит:
Аһ, әзәлдин үмүтләргә яр қилған,
Нахшимизда қуяш тәпти, ялқуни.

Қиз:
Биз тәшнамиз һәр чағ сөйгү булаққа,
Пәрванимиз янған көйгү-чираққа.

Жигит:
Уйғурумниң қизи, Дилбәр, сән өзәң,
Мән ашиқмән сәндәк әркә, омаққа!

МӘҖНУНТАЛЛАР САЙИСИ...

Әй, гөзәл қиз мәптун қилди җамалиң,
Һаяҗанда саңа тоймай бақимән.
Гүлханида көйүп яшлиқ чағларниң
Ай нуриға мән бағримни яқимән.

Һаяҗанда саңа тоймай бақимән,
Ай нуриға мән бағримни яқимән.

Мәҗнунтални әслитиду чачлириң,
Мәжнунталлар арисида жүримән.
Саңа бақсам, гоя булақ бешида,
Мәҗнунталлар сайисида жүримән.

Мәҗнунталлар арисида жүримән,
Мәҗнунталлар сайисида жүримән.

Шаириңни әркилитип шу дәмдә,
Қаш-кирпигиң арисиға ал, гөзәл.
Әскә селип өткән шерин дәмләрни,
Дил тарини шох наваға чал, гөзәл.

Қаш кирпигиң арисиға ал, гөзәл,
Дил тарини шох наваға чал, гөзәл.

ҚИЙНИМА

Гүл нигарим кәлсәңчу,
Җүримән сени издәп.
Көп қизлар арасида
Пәқәтла сени көзләп.
Өзәңгила ашиқмән
Жүримән сени издәп.

Кайтурмиси:

Кәл, яр, кәлгинә,
Кәл, яр, сәйлигә
Кәл, яр, кәлгинә,
Йолуңда көзлирим.

Чар беғимга яр кәлсә,
Шатлиқ беғишлап кәчтә.
Юлтузлар егиз көктин
Бизгә бақса һәвәстә.

Булбуллар хәндан уруп,

Сайрап кәтсә бәс-бәстә.

Қайтурмиси:

Күтимән сени шунчә,
Сән аһу-зарим.
Қийнима мени мунчә.
Аһ, җеним ярим,
Жүрәкни әйләп хошал
Кәлгин нигарим.

Өзәң әркә омиғим,
Көзлири хумар
Өзәң сөйгиним мениң
Кәлгинә, нигар!

Абдумежит ДӨЛӘТОВ
ТОЙНАМӘ
(Нахша текстлири)

Редактор Авут МӘСИМОВ.
Тех.редактор Адаләтхан Молотова.
Корректор Зумрат Абдримова.

Теришкә 12.11.2002 берилгән.
Бесилишқа 20.02.2003 қол қоюлди.
Һәҗими 70х90 $^{1}/_{32}$. Һәрип түри «Таймс».
Көләми 5 басма табақ. Тиражи 1500.